

Isten irgalmáról, az ember reményéről
Miserere – Vedres Csaba oratóriuma

– A dunabogdányi plébánia hittantermében kezdtem el írni a darabot, s nyugodtan mondhatom: megtámadott... Egyszerre valahogy ott volt a szó: „miserere, miserere”. Először csak egy egyszerű zoltárfeldolgozásra gondoltam, de lassan kibontakozott előttem a tételek sora, egyre világosabbá vált az előadói apparátus, s álmélkodva láttam, hogy ebből oratórium lesz. (...) Nem tudtam kisebb formában kifejezni mindazt, ami a bűnbánattal és a bűnbocsánattal kapcsolatban összegyűlt bennem az elmúlt évtizedekben. (...) Művemre hatott a gregorián, a korai többszólamúság, a késő reneszánsz (elsősorban *Gesualdo*), a kora barokk (*Monteverdi*), a romantika különös akkordmenetei, a maiak közül pedig leginkább *Arvo Pärt* és a rockzene. De csak „párolva”. A legnagyobb koncentrációt és kihívást mindig az jelenti, hogy egyben van-e még a mű. Ha ez könnyű feladat lenne, nem írtam volna hét éven át a darabot” -- mondta *Vedres Csaba* zeneszerző a mű kapcsán a [Magyar Kurír-ban](#) megjelent interjújában.

Nem sokkal az irgalmasság szentévének bezárása után vagyunk, és pontosan ebben az évben mutatták be azt az oratóriumot, amely Isten irgalmáról szól. A szívünkkel jól látható, hogyan működik az isteni kegyelem a Szentlélek által: a bűn egyre jobban elhatalmasodik a Földön, s ekkor megjelenik Ferenc pápa, és a lelkében megfogalmazódik az irgalmasság szentévének meghirdetése. És egy magyar zeneszerző, kántor lelkében – már hét évvel a szentév előtt! – megszólal az isteni szándék: „írj oratóriumot az irgalmasságomról”. A zeneszerző nyilvánvalóan mit sem tudhatott arról, hogy hét évvel később az irgalmasság szentévé lesz, de engedelmeskedett a hívásnak. Ez is ékes példája Isten rejtett, de jól érzékelhető működésének, amellyel a bűnös emberiség segítségére siet a látszólag egymástól elkülönülő, mégis csodálatos egységben lévő sugalmazásai által.

Idén szeptember 25-én -- a pécsi Kodály Központban – *Horváth Csaba* bariton szólista, a Pannon Filharmonikusok zenészeiből alakult vonós kamarazenekar, a pécsi bazilika Bárdos kórusa, a komlói pedagógus kamarakórus és a Pannon gyermekkar közreműködésével, *Uzsaly Bence* vezényletével bemutatták Vedres Csaba új művét, a Miserere című oratóriumot. A koncert a pécsi Ars Sacra Fesztivál záróeseménye volt a Pécsi egyházmegye, a Pannon Filharmonikusok és a Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft. közös rendezvényeként.

Vedres Csaba 1964-ben született Budapesten. Zenei pályája – rendhagyó módon – az úgynevezett könnyűzene oldaláról indult, bár a szerző saját vallomása szerint a „könnyű-” és a „komolyzene” szétválasztása egyáltalán nem szerencsés. Az isteni gondviselés csodálatos nyomait magán viselő életmű eddigi állomásai fényesen bizonyítják kiválasztottságát, talentumait és azok kamatoztatását egy alázatos lelkű – szívvel-lélekkel Isten akaratát kereső és azt szolgáló – zeneszerző, kántor, zenepedagógus életében.

Vedres Csaba így vall az oratóriumról:

„Művem a nagy bűnbánati zoltár – az 50. – teljes latin szövegének feldolgozása, kiegészítve a zsolozsmában is használatos doxológiával, valamint a hatodik tételben újszövetségi részletekkel. Az 50. zoltár: kinyilatkoztatás, fantasztikus művészeti alkotás és egyben pszichológiai remekmű, amely a bűnbánat minden regiszterét megszólaltatja a szenvedélyes bűnbánatból kiindulva a bűn okainak keresésén, az Istennel való alkudozáson át egészen a végső letisztulásig: »Isten előtt legkedvesebb áldozat a megtört lélek.« Ezeket a rétegeket szerettem volna megjeleníteni a művemben a zene segítségével (...) A hangulati kereteket tekintve: szerettem volna a Miserere-nek pozitív végkicsengést adni, jelezve, hogy a bűnbánatot megbocsátás követi drámai bevezetése már. A hatodik tétel az Újszövetséget idézi. Egy nyilvános bűnöst lepleznek le, de Jézus szavai váratlanok: »Megbocsáttattak bűneid (...) eredj, és ne vétkezz többet. Menj békével. « Ez a mi reményünk.”

A mű ősbemutatójának hangfelvétele a www.kulcsamuzsikahoz.hu linkre kattintva 2016. december 28-ig hallgatható meg. A Miserere alaphangja nagyon meleg; reményt és bizakodást, hitet és erőt sugároz minden üteme. Hűen a *Liszt Ferencnek* tulajdonított mondáshoz: „A művész feladata, hogy a

művészet papjaként felemelje és Istenhez vezesse az embereket."

Bozsai Gábor